

Kommuneplanens samfunnsdel
2024-2035
Lesja kommune

LEV ANDE
Lesja

Lesja
kommune

Innhold

Innledning	3
Visjon: Levande Lesja	4
Lesja i dag	5-6
Utfordringer	6
Overordnede mål	6
Et trygt samfunn – å leva i Lesja	8
Utfordringer	9
Mål	9
Strategier	8-9
Attraktivitet – å ande i Lesja	10
Utfordringer	10
Mål	10
Strategi	10-11
En satsing på næringsutvikling	12
Utfordringer	12
Mål	12
Strategier	12-13
Lesja kommune som organisasjon og tjenesteleverandør	14
Utfordringer	14
Mål	14
Strategier	14-15

Forside: foto Edvard Kielland Molmen.

Innledning

Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens overordnede styringsdokument, jamfør plan- og bygningsloven §11-2: Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den bør inneholde en beskrivelse og vurdering av alternative strategier for utviklingen i kommunen.

Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen. Den skal gi retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private.

I kommuneplanens samfunnsdel skal både utfordringer, overordna mål og

strategier beskrives. Dette gjelder både for utvikling av lokalsamfunnet og Lesja kommune som organisasjon. Mer detaljert vil økonomiplanen som er kommunens handlingsdel gå mer i detalj og følge opp de overordna målene i kommuneplanens samfunnsdel. Kommuneplanens handlingsdel gir grunnlag for kommunens prioritering av ressurser, planleggings- og samarbeidsoppgaver og konkretiserer tiltakene innenfor kommunens økonomiske rammer. Deretter kan det utarbeides temaplaner med mer detaljert fokus, samtidig som kommunen har fokus på heller å ha færre temaplaner. Samfunnsdelen inneholder også arealstrategier og fokus på hva alle kan bidra med i samfunnet vårt.

Innspill fra medvirkningsprosessen, statistikk og regionale og nasjonale føringer ligger til grunn for utarbeidelse av planen. FNs bærekraftsmål ligger til grunn for utarbeidelse av planen, men det er særlig lagt vekt på disse:

Planen har oppbygging med kapitlene

1. Innledning
2. Visjon: Levande Lesja
3. Lesja i dag
4. Å leva i Lesja – et trygt samfunn
5. å ande i Lesja – attraktivitet
6. En satsning på næringsutvikling
7. Lesja kommune som organisasjon og tjenesteleverandør

Visjon: Levande Lesja

Visjonen er vårt overordnede mål for hele Lesja. Dette skal styre retninga på utviklingsarbeidet og arbeidet som legges ned i kommunen hver dag. Visjonen skal være kjent i hele bygdesamfunnet og kommunen skal benytte denne aktivt. Visjonen er et Levande Lesja. Levande Lesja har i flere år blitt brukt i Lesja kommune. Først i sammenheng med utviklingsarbeid kommunen gjør innen næringsarbeid og deretter gjennom et større prosjekt Lesja kommune har gjort med visuell design og visuell identitet. Hvem er Lesjingen? Hvordan er det i Lesja i dag og hvordan vil vi fremtids-Lesja skal se ut? Hva er det overordnede målet?

Levande Lesja er bygd opp av det å leve og det å ande, å puste. I Lesja er det godt å ande, med storslagen natur og fjell, god plass og et trygt lokalsamfunn. Naturen er tett på hverdagen vår. Dette gir også et ansvar for å forvalte og bruke Lesja bærekraftig. Fjellet er en del av Lesja sin identitet. Friluftsliv og natur

er viktig i Lesja. Vi har 4 tydelige årstider der vinteren er en spesiell viktig sesong vest i bygda.

Levande kommer av «å leva». I hverdagen er det nettopp dette kommunen skal tilrettelegge for. Visjonen må følges opp gjennom robuste tjenester for de som lever her. Sentrum i Lesja og Bjorli må styrkes, vi vil ha gode sosiale møteplasser, og det må tilrettelegges og heies på frivilligheten og det som gjør bygda levende. En skal satse på de som lever og arbeider i Lesja, og de som er deltidsinnbyggere. Vi skal ha varme hender, smarte hoder og et inkluderende samfunn. Dette handler også om omdømmearbeid og å gjøre Lesja enda mer attraktiv.

Lesja kan også leses slik som LES:JA. Lesja skal være en kommune som ser muligheter heller enn utfordringer og umuligheter. Vi skal være nysgjerrige og tørre å utfordre og stille spørsmål.

Stemningskart Krible design AS

Lesja i dag

Befolkning og frivillighet

Lesja kommune har 1964 innbyggere (per 1.kvartal 2023), der hovedtyngden av befolkningen bor rundt Lesja sentrum, ellers en spredd bosetting. At kommunen er såpass spredd befolkningsmessig er også en utfordring for sentrumsutvikling og tjenestestruktur. Vi har befolkningsnedgang og en aldrende befolkning med en stor gruppe 69 år og eldre. Befolkningen er vår viktigste ressurs, samtidig som det er knapphet på ressursen. Kommunen har stor frivillig aktivitet og har en egen frivillighetssentral og mange aktive lag og foreninger. Bygda har i dag mange aktiviteter, mye gjennom frivillig aktivitet; ei levende bygd. I 2026 arrangeres Landskytterstevnet i Lesja, som et eksempel på dette.

Natur og identitet

Store arealer er vernet etter naturmangfoldloven med villrein og natur som de store verneformålene. Naturen og bærekraftig bruk av denne er viktig for bygda. Fjellet og naturen er en stor del av identiteten til Lesja. Identiteten knyttet til fjellet er sterkt både med friluftsliv, tradisjonell bruk med jakt, fangst og fiske og ikke minst utmarksbeite. Kommunen er nasjonalparkkommune og har mulighet til å utnytte dette enda mer. Gjennom plan for friluftslivets ferdselsårer og ulike samarbeid har kommunen klare strategier for besøkende, tilrettelegging og sambruk av arealer.

Næringsaktivitet

Landbruket er fortsatt hjørnesteinsbedriften i Lesja, men næringsmessig er vi kjennetegnet av mange små bedrifter. En stor andel jobber i offentlig sektor, og flere jobber innen transport og anlegg. Den yrkesaktive andelen i befolkningen vil gå ned i årene fremover, samtidig som vi i dag har svært lav arbeidsledighet.

Landbruksnæringen opplever store tap til rovdyr.

Innenfor arealene som ikke er vernet er kommunens utviklingsområder. Kommunen har en viktig fritidsbebyggelse med deltidsinnbyggere vest i

kommunen som mangedobler innbyggertallet i perioder, noe som gir oss store muligheter.

For kommunal sektor merkes flere oppgaver og en kundegruppe med flere behov, særlig helsetjenester. Lesja er et godt samfunn der vi skal fortsette med å videreutvikle de positive kvalitetene. Kommunen har store muligheter for å legge til rette for innbyggerne, deltidsinnbyggerne og besøkende for at det skal være trygt og godt å være her, med kort vei til opplevelser.

Utfordringer

- ~ Befolkningsnedgang
- ~ Befolkningssammensetning med flere eldre (69+) og færre yngre
- ~ Færre folk til å utføre arbeid – rekrutteringsutfordringer
- ~ Befolkninga bur sprett
- ~ I deler av året er innbyggertallet mangedoblet pga. fritidsbebyggelsen

Overordnede mål

1. Lesja skal være et inkluderende lokalsamfunn som er trygt, robust og bærekraftig.
2. Vi skal sikre god helse og fremme livskvalitet for alle i Lesja.
3. Vi skal sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning, og fremme mulighet for livslang læring for alle.

foto Edvard Kielland Molmen.

Et trygt samfunn – å leva i Lesja

Lesja kommune er en liten og trygg bygd å vokse opp i, leve i og besøke. Vi har frisk luft, god plass og storslått natur. Men Lesja blir også påvirket av et endret klima og påvirkninger

nasjonalt og internasjonalt. Kommunen og lokalsamfunnet må planlegge og jobbe for at Lesja fortsatt skal være et trygt og godt samfunn som er godt å leve i.

Utfordringer

- ~ Klimaet er i endring: Sårbar i forhold til vann i tettbebygde områder, særlig nært vassdrag.
- ~ Nasjonal og internasjonale hendelser påvirker lokalt (eks: pandemi, terror, cyberangrep og bortfall av ekom m.m)
- ~ Mye tungtrafikk langs en smal E136
- ~ Varierende kvalitet på tidligere infrastruktur
- ~ Økte krav til kommunen

Mål

1. Det skal være trygt å bo og å oppholde seg i Lesja.
2. Lesja skal være et inkluderende lokalsamfunn.

STRATEGI

Lesja kommune skal...

- 1.1 ha gode helsetjenester for de som bor og oppholder seg i kommunen.
- 1.2 sørge for tilstrekkelig kompetanse, ressurser og beredskap til å kunne håndtere uønska hendelser i ulike virksomheter.
- 1.3 gjennomføre jevnlig øvinger innen beredskap.
- 1.4 implementer beredskap og ROS (risiko- og sårbarhetsanalyser) i planlegging, utbygging og drift av kommunen og i samfunnet.
- 1.5 jobbe for å fullføre en helhetlig gang- og sykkelveg gjennom hele Lesja langs med E136.
- 1.6 fortsette å være en trafiksikker kommune.
- 1.7 arbeide for å utbedre E136 til å bli en mer trafiksikker ferdselsåre gjennom kommunen.

- 2.1 jobbe tverrsektorielt med inkludering blant barn og unge.
- 2.2 styrke laget rundt barn og unge, og sette helsefremmende og forebyggende tiltak i system.
- 2.3 tilrettelegge for god medvirkning i samfunnet innen kommunal virksomhet.
- 2.4 jobbe aktivt for å ha gode arenaer for samarbeid.
- 2.5 arbeide tverrsektorielt og på tvers av kommuner.
- 2.6 samarbeide med private bedrifter, og frivillige lag og organisasjoner, men ikke ta over frivillige oppgaver.
- 2.7 tilrettelegge for å bo lengst mulig hjemme og å tilrettelegge og planlegge samfunnet for en aldrende befolkning.

Alle kan bidra med

- ~ Ha egenberedskap i tråd med myndighetens veiledning
- ~ Ta ansvar for egen helse
- ~ Vise raushet og være en god nabo

Attraktivitet – å ande i Lesja

Lesja kommune har store naturverdier og et trygt og godt samfunn å besøke og å bo i. Kommunen har et lite og utydelig Lesja sentrum og er ei vidstrakt bygd. Det er flere bygdesentrum i grendene og

merka turstier som er attraktive og populære. Det er ikke satset og lagd helhetlig plan for Bjorli sentrum og sentrumsplanen i Lesja er ikke satt ut i live.

Utfordringer

- ~ De gode kvalitetene ved å bo og besøke Lesja er ikke godt nok vist frem
- ~ Vi er ikke flinke nok til markedsføring
- ~ Befolkningsnedgang og færre yngre
- ~ Det er ikke satset på sentrumsutvikling

Mål

1. Lesja skal være en attraktiv bygd å besøke, vokse opp, arbeide, bo og bli gammel i.
2. Bygge sterkere en felles identitet og stolthet av bygda Lesja.
3. Få attraktive sentrum av høy kvalitet og gode sosiale møteplasser.
4. Lesja arbeide bærekraft innen miljø, klima, økonomi og sosialt.

STRATEGI

Lesja kommune skal...

- 1.1 utarbeide sin egen bærekraftstrategi og skal være et bærekraftig reisemål.
- 1.2 ikke bygge ned våtmarksområder og sammenhengende urørt natur. Verneområder tas spesielt hensyn til.
- 1.3 ivareta spesielle arter som villrein og fjellrev og deres leveområder.
- 1.4 satse på miljø og bærekraft.

Lesja kommune skal for å nå målene for mål 2 og 3...

- 2.1 ha en egen dedikert ressurs på markedsføring og informasjon, og satse på dette.
- 2.2 fortsette med kulturpris, Lesja ambassadør-pris og næringspris.
- 2.3 ha en aktiv rolle som nasjonalparkkommune og benytte dens designmanualer.
- 2.4 tilrettelegge for å kunne prøve tjenester og det å prøvebo i bygda. Kommunen skal tilrettelegge eller være med å bidra til attraktive utleieenheter.
- 2.5 tilrettelegge for varierte boligområder og boliger med varierte størrelser 0,5-3 mål.
- 2.6 informere aktivt om muligheten for å bruke fritidsboligen til bolig.
- 2.7 tilrettelegge for å synliggjøre kulturlivet.

Lesja kommune skal for å nå mål 4:

- 3.1 realisere reguleringsplan for Lesja sentrum med arkitektutforming med fokus på sentrumsområdene
- 3.2 lage en egen sentrumsplan for Bjorli.
- 3.3 satse og stimulere/tilrettelegge for sosiale møteplasser tilpasset alle generasjoner i grendene og i sentrum.
- 3.4 vektlegge universell utforming spesielt i boligområder og sentrumsområder.

Alle kan bidra med

- ~ Være stolt av bygda, fremsnakke og dele gode bidrag
- ~ Bidra aktivt inn i lokalmiljøet og i frivilligheten
- ~ Engasjere seg positivt i lokalmiljøet

En satsing på næringsutvikling

Næringslivet i Lesja er viktig! Arbeid kan skape tilknytning, og påvirker økonomi og helse. I Lesja er det lav arbeidsledighet men et relativt ensidig næringsliv med små aktører. En stor andel jobber i offentlig sektor, innen

transport og bygge- og anleggsbransjen og i landbruket. Kommunen må satse på eksisterende næringsliv og tilrettelegge for nye virksomheter. Vest i kommunen er særlig fritids- og reiselivet et satsningsområde.

Utfordringer

- ~ Et ensidig næringsliv
- ~ Få med tilleggsnæringar innan landbruket
- ~ Lite regulerte næringsområder
- ~ Få store bedrifter
- ~ Vanskelig å rekruttere nok og riktig arbeidskraft
- ~ Lite helårsarbeidsplasser innen reiselivet

Mål

1. Lesja kommune skal være en attraktiv arbeidsplass der folk vil arbeide over tid.
2. Det skal være enkelt å starte bedrift i Lesja.
3. Eksisterende bedrifter skal ha gode muligheter for å vokse.
4. Landbruket i Lesja skal opprettholdes og utvikles basert på bruk av bærekraftige og lokale ressurser som gir lokal verdiskaping, sysselsetting og å opprettholde bosettinga.

STRATEGI

Lesja kommune skal...

- 1.1 til en hver tid ha gode tjenester som støtter opp om lokalt næringsliv og tar aktivt tak i nye utfordringer og muligheter.
- 1.2 veilede godt, legge til rette for nettverksbygging, informasjon, rådgivning, kompetanseheving og støtteordninger.
- 1.3 delta i regionale nærings samarbeid.
- 1.4 bruke kraftfondsmidlene som er ressurs i næringsarbeidet.

- 2.1 stimulere til etablering av kontorfellesskap slik at personer kan bo i Lesja og ha tilgang på fleksible jobbfellesskap.
 - 2.2 regulere/tilrettelegge for nye og store nok næringsarealer.
 - 2.3 Jobbe for å synliggjøre mulighetene som ligger i Lesja.
 - 2.4 Arbeide med å få til nye arbeidsplasser.
-
- 3.1 Synliggjøre næringslivet i kommunen gjennom næringsprisutdelinger, besøk og nettverksbygging.
 - 3.2 Stimulere til generasjonsskifte og jobbe for å øke rekruttering i næringslivet.
-
- 4.1 skal være en pådriver for aktivt landbruk i kommunen.
 - 4.2 stimulere og veilede til bærekraftig bruk av skogen, og sikre gode rammebetingelser og bruk av lokale og sentrale virkemidler. Gårdsskogen og allmenningene skal benyttes for å øke verdiskapinga.
 - 4.3 forvalte jord- og konsesjonslov slik at man legger til rette for omstilling og utvikling i næringa, samtidig som man ivaretar målet om å opprettholde en variert og rasjonell bruksstruktur.
 - 4.4 ta vare på matjorda slik at den kan benyttes som ressurs for framtidige generasjoner.
 - 4.5 arbeide for full utnytting av utmarksressursene ved å tilrettelegge for økt beitebruk.
 - 4.6 Arbeide sammen med landbruksnæringa for å øke graden av lokal/regional foredling av jord- og skogressursene.
 - 4.7 legge til rette for å styrke lokalt landbruk til produksjon av bioflis og leverandør av bioenergi i nær- og fjernvarmeanlegg.

Alle kan bidra med

- ~ Fremsnakking av næringslivet
- ~ Bruk av lokalt næringsliv
- ~ Næringslivet selv kan samarbeide

foto Edvard Kielland Mølmen.

Lesja kommune som organisasjon og tjenesteleverandør

Hovedutfordringene til kommunen er befolkningsnedgang og en aldrende befolkning. Den yrkesaktive andelen av befolkningen går drastisk ned i forhold til hver pensjonist. Det vil si at kommunen må satse på å tiltrekke seg folk, beholde innbyggere og arbeide og organisere tjenester og arbeid på andre

måter. Kommuneøkonomien er presset og kommunen må rigge seg for å møte fremtidens og dagens utfordringer. Tjenesteproduksjonen og lokasjoner må gjennomgå. Tjenesteproduksjon må tilpasses demografi og økonomi for å bli robust og bærekraftig.

Utfordringer

- ~ Rekruttere og beholde kvalifiserte ansatte
- ~ Økte krav og press på kommunale tjenester
- ~ Flere som trenger helse- og omsorgstjenester
- ~ Kommuneøkonomi er en knapphetsfaktor
- ~ En spredt tjenesteproduksjon på flere lokasjoner

Mål

1. Lesja kommune skal være en god og attraktiv arbeidsgiver som rekrutterer og beholder medarbeidere.
2. Lesja kommune skal ha robuste og fremtidsrettede tjenester.
3. Ha tilstrekkelig kapasitet og kompetanse i tjenestene.
4. Tilpasse tjenester, struktur og lokasjoner innenfor faglige og økonomiske ramme.
5. Jobbe arealmessig for hele livssyklusen for innbyggerne.

STRATEGI

Lesja kommune skal...

- 1.1 Ha en attraktiv og god arbeidsgiverpolitikk.
- 1.2 Satse på rekruttering, lærlingordning og ungdom.
- 1.3 Ha en egen ressurs på markedsføring og kommunikasjon.

- 2.1 I større grad ta i bruk digitale verktøy og muligheter.
 - 2.2 Ta i bruk velferdsteknologi.
 - 2.3 Arbeide strategisk og aktivt med forebyggende helsearbeid.
 - 2.4 Være positiv og aktiv til samarbeid med andre kommuner og regioner.
-
- 3.1 Utvikle og legge til rette internt for videreutdanning, kompetanseheving og fagutvikling.
 - 3.2 Utnytte personell og kompetanse på tvers av fag og tjenester.
 - 3.3 Benytte kompetansen der den skal.
-
- 4.1 Tilpasses tjenestene i tråd med demografisk utvikling.
 - 4.2 Gjennomgå sin tjenesteproduksjon og redusere lokasjoner for å få en fremtidsretta drift.
 - 4.3 Være økonomisk solid.
 - 4.4 Arbeide for å planlegge samfunnet og rigge tjenester slik at folk kan bo hjemme lengst mulig.
 - 4.5 Arbeide på tvers av tjenester og sektorer for å samarbeide i hele livssyklusen til innbyggerne og tjenestemottakerne.

Alle kan bidra med

- ~ fremsnakking av Lesja kommune
- ~ dele informasjon og stillingsannonser på digitale plattformer
- ~ jobbe sammen i organisasjonen

foto Edvard Kielland Molmen.

“Jeg vil gjerne bo i Lesja så lenge
jeg lever og har nok å gjøre
Det er her eg høyrer heime.”

LEV ANDE
Lesja

Lesja
kommune